

ÎNCHEIERE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând cererea depusă de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Expalsa IMP”, Vasile Canțîr, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Expalsa IMP”, Societatea cu Răspundere Limitată „Floreni-Com” și Societatea cu Răspundere Limitată „Basarabia-Agro” împotriva Consiliului satului Hîrbovăț, raionul Anenii-Noi privind anularea actului administrativ normativ,

c o n s t a t ă:

La 31 ianuarie 2024 SC „Expalsa-IMP” SRL, SRL „Floreni-Com” și SRL „Basarabia-Agro” s-au adresat cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului sat. Hîrbovăț, r-nul. Anenii Noi, terț Primarul sat. Hîrbovăț, r-nul. Anenii Noi cu privire la anularea actului administrativ normativ pct. II lit. b) din Anexa nr. 9 cu privire la aprobarea cotelor concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare pentru bunurile evaluate de către organele cadastrale în scopul impozitării pentru terenuri agricole cu construcții amplasate pe ele în mărime de 10% din baza impozabilă a bunurilor imobile la decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11.12.2023 cu privire la aprobarea bugetului satului Hîrbovăț pentru anul 2024.

Prin încheierea din 07 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a stabilit reclamanților un termen de 5 (cinci) zile calendaristice de la data notificării prezentei încheieri, pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite și anume prezentarea dovezii de achitare al taxei de timbru în mărime de 200 de lei.

S-a comunicat că înscrisurile anexate urmează a fi prezentate în Secția Monitorizare și Relații Publice a Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor 4, bir. 5, et. 2), într-un număr egal cu participanții la proces și o copie pentru instanță. În cazul în care în termenul indicat nu vor fi înlăturate neajunsurile

menționate, instanța va examina din oficiu admisibilitatea acțiunii, fără ședință de judecată.

La 31 ianuarie 2024 cauza nominalizată a fost repartizată în mod aleatoriu, prin intermediul PIGD, spre examinare în ordine de recurs judecătorului raportor Victoria Sîrbu (f.d. 1), care conform dispoziției nr. 41 din 29 decembrie 2023 a Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, face parte din completul de judecată nr. 2 specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ, în următoarea componență: Victoria Sîrbu – președintele completului, judecătoria Angela Braga și Negru Veronica (f.d. 73).

La data de 14 februarie 2024, reclamantii au prezentat dovada achitării a taxei de timbru în sumă a câte 200 de lei.

Prin notificarea din 04 martie 2024, semnată de judecătorul raportor Victoria Sîrbu, participanților la proces li s-a stabilit un termen de 10 zile din momentul recepționării notificării, pentru prezentarea referinței, a dosarului administrativ și a tuturor probelor necesare examinării complete și juste a cauzei.

La data de 20 mai 2024, SRL „Expalsa IMP”, Vasile Canțir, a depus cerere cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad, în vederea excluderii oricăror suspiciuni de nepărtinire și imparțialitate a tuturor judecătorilor Curții de Apel Chișinău, și în special a judecătorilor care examinează prezenta cauză, invocând în acest sens prevederile art. 43 alin. (2) lit. f) și g) din Codul de procedură civilă.

A invocat că se află în circumstanțele unei situații în care judecătorii pot lua decizii greșite asupra cauzelor aflate în gestiunea acestora, iar prin consecință nepărtinirea unor judecători care fac parte din complet poate fi știrbită.

A mai indicat că este îngrijorător și faptul cu privire la respectarea termenului de examinare a cauzelor.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea depusă de SRL „Expalsa IMP”, Vasile Canțir cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Totodată, în temeiul art. 35 din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, fiecare curte de apel își exercită competența într-o circumscripție care cuprinde mai multe judecătoria. Curțile de apel, judecătoriile din circumscripția lor, localitatea lor de reședință sînt prevăzute la anexa nr.3.

La rândul său, în anexa nr. 3 a Legii nr. 514 din 6 iulie 1995, circumscripția, în care își exercită competența Curtea de Apel Chișinău, include judecătoriile Chișinău, Orhei, Strășeni, Criuleni, Hîncești, Anenii Noi, Căușeni, Ungheni.

În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că art. 198 alin. (3) din Codul administrativ, reglementează expres cazurile când poate fi dispusă strămutarea acțiunii în contencios administrativ de la instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, la o altă instanță de același grad.

Astfel, potrivit normei enunțate, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre:

a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă;

b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Reieșind din norma legală pre-citată în coroborare cu norma invocată de SRL „Expalsa IMP”, Vasile Canțîr, în susținerea cererii cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad (art. 43 alin. (2) lit. f) și g) din Codul de procedură civilă), rezultă că în materia acțiunilor în contencios administrativ, spre deosebire de materia acțiunilor civile, legiuitorul nu a prevăzut dreptul instanței ierarhic superioare de a strămuta o cauză aflată în procedura instanței ierarhic inferioare din motiv că ar exista bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Pentru aceste motive, instanța ierarhic superioară nu este îndreptățită să strămute o cauză de contencios administrativ decât în cazurile expres prevăzute de art. 198 alin. (3) din Codul administrativ. Or, o altă practică ar fi de natură să învingă principiul imutabilității competenței jurisdicționale și teritoriale.

Respectiv, ținând cont de faptul că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar începând cu această dată, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că motivele invocate de SRL „Expalsa IMP”, Vasile Canțîr, în cererea cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad în temeiul prevederilor art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, nu pot fi acceptate, deoarece acestea nu sunt prevăzute de art. 198 alin. (3) din Codul administrativ.

De altfel, din sensul logico-juridic al art. 198 alin. (3) din Codul administrativ, rezultă că cauza poate fi strămutată la o altă instanță egală în grad doar în cazul în care, din motivul intervenirii unor circumstanțe întemeiate, a devenit imposibilă formarea unui complet de judecată.

În condițiile speței, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și formarea unui complet de judecată care să examineze în ordine de recurs cauza de contencios administrativ respectivă.

Totodată, aplicarea acestor temeuri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinfestare a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

În conformitate cu art. 1 alin. (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Iar potrivit alin. (4), judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Potrivit Codului de Conduită Judiciară de la Bangalore, prin independența judecătorului se înțelege inclusiv independentă individuală și instituțională, care presupune printre altele că judecătorii sunt independenți unii față de ceilalți. Nici o organizare ierarhică a justiției și nici o diferență de grad sau rang nu poate afecta în vreun mod dreptul unui judecător de a pronunța hotărâri în mod liber, fără a fi influențat de considerații sau influențe extrinseci.

La acest capitol urmează a se reitiera și opinia Comisiei de la Veneția, expusă în *Amicus Curiae* pentru Curtea Constituțională privind răspunderea penală a judecătorilor, adoptată la cea de-a 110-a Sesiune Plenară (Veneția, 10-11 martie 2017), prin care s-a accentuat că, un judecător este liber să își expună opinia, să stabilească faptele și să aplice legea în toate problemele conform propriei sale convingeri și nu este obligat să se justifice în fața nimănui, nici chiar în fața altor judecători și/sau președintele instanței, pentru modul în care a înțeles legea și a stabilit faptele.

Cu referire la argumentul invocat în cererea de accelerare prevăzut de art. 43, alin. (2), lit. g), Completul de judecată menționează că, nu se regăsesc circumstanțe excepționale, potrivit cărora Curtea de Apel Chișinău nu poate funcționa o perioadă îndelungată sau circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și formarea unui complet de judecată care să examineze prezenta cauză de contencios administrativ.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în contencios administrativ, garantat de art. 6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, legiuitorul a prevăzut la art. 202 din Codul administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50 din același cod.

De altfel, potrivit art. 37 din Codul administrativ, la înfăptuirea controlului judecătoresc asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de SRL „Expalsa IMP”, Vasile Canțîr, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad.

Conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege, excepții care nu sunt prezente la caz.

În conformitate cu art. 198 alin. (3) și 230 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Expalsa IMP”, Vasile Canțîr, cu privire la strămutarea cauzei la o altă

instanță egală în grad, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Expalsa IMP”, Societatea cu Răspundere Limitată „Floreni-Com” și Societatea cu Răspundere Limitată „Basarabia-Agro” împotriva Consiliului satului Hîrbovăț, raionul Anenii-Noi privind anularea actului administrativ normativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc